Th XXIX

DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS
DE

VERTIGINE.

QUAM
FAVENTE SUMMO NUMINE
Ex auctoritate Magnifici Rectoris,
D. WOLFERDI SENGUERDII,
L. A. M. Phil. & J. U. Doct. illiuſque in Illuſtri Academiâ Lugd.-Bat. Profeſſ. ordinarii, celeberrimi, &c.
NECNON
Ampliſſimi Senatûs Academici unanimi Conſenſu,
& Almæ Facultatis MEDICÆ *Decreto:*
PRO GRADU DOCTORATUS
Summiſque in MEDICINA Honoribus ac Privilegiis,
ritè & legitimè conſequendis,

Publico examini ſubjicit
JACOBUS TANT, Harlemo Batavus.
Ad diem 18 *Iunii horâ locoque ſolitis.*

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud ABRAHAMUM ELZEVIER,
Academiæ Typographum. MDC XCI.

Integerrimo & omni æquitate Conſpicuo Viro,

D. JUDOCO TANT, Palladis artibus addictiſſimo, Fratri meo Chariſſimo, omni amoris genere uſque proſequendo;

NEC NON

Acutiſſimis expertiſſimiſque Viris,

D. CAROLO DRELINCURTIO, Regio olim in Galliis Medico, nunc vero in hac Univerſitate Profeſſorum antiquiſſimo, Promotori honorando;

D. PAULO HERMANNO, Medicinæ Doctori, hujuſque ut & Botanices in Illuſtri Academia Lugd. Bat. Profeſſori Ordinario, Botanico longè Excellentiſſimo, Præceptori ubique venerando,

D. ANTONIO NUCK, M. D. Med. & Anatomiæ in Alma Academ. Lugd. Batav. Profeſſori Ordinario, dexterrimo, Collegii Chirurgici Præſidi vigilantiſſimo, Præceptori de meis ſtudiis optimè merito,

Haſce ſtudiorum meorum primitias, in perpetui amoris gratitudiniſque teſſeram, oblatas deſiderat,

JACOBUS TANT,
Auct. & Defend.

WELLCOME LIBRARY INSTITUTE

DISPUTATIO MEDICA INAUGURALIS

DE

VERTIGINE.

PROOEMIUM.

Mente animóque perpendens, morem in hac Celeberrima Academia jam antiquitùs invaluiſſe, ut qui ad Gradum Doctoratus aſpirat, nonnullum ſuorum in ſtudiis progreſſuum edat ſpecimen: diutius moras moris nectere nolui, quin manus huic operi admoverem: quare mihi humani corporis conditionem intuenti, eandémque tot tantíſque morborum procellis ſubjectam reperienti, diu mens anxia hæſit, tum, ut materiam ab aliis ad nauſeam ferè uſque decantatam, adeoque cranbem quaſi bis coctam proponere evitarem, tum, ut nonnulla pro modulo Ingenii lucubrationes Academicas ſpirantia, auditorum oculis ſubjicerem. Tandem ad vertiginem, ab aliis forte nihili factam, me confero: ſed vix vocem protuli, quin audire videar, objicientes mihi quid de vertigine materia adeo facili &, familiari

liari

liari? fateor vertiginem eſſe familiarem, quatenus ſæpius homines invadit, & non infæcunda morborum plurimorum parens exiſtit: ſi vero conſideretur, quatenus ab aliis ſæpius tractata, vertiginem hoc ſenſu familiarem dicendam, vix credidero: cum à longo tempore, à nemine quod ſciam, tractata fuerit: ejus facilitatem non attingam, quæ poſtea clarius patebit: quapropter non ingratum futurum duxi, vertiginem pro Inaugurali lemmate auditoribus ob oculos ponere, & quidem eo libentius, quòd hanc materiam tractando proximorum honori queam conſulere: quid enim quæſo homini familiarius, quam in vertiginem prolabi? quid ei turpius quam huic affectui ſubjecto, aliquando licèt immeritò, incurrere in ebrietatis notam? quid denique homini moleſtius quam cuncta ante oculos obverſantia intueri: quare hanc pace illorum, pictorum more in brevi quaſi tabella rudi ingenii mei penicillo, delineare conabor: hæc ut feliciter, & è votis ſuccedant divinam imploro opem.

THESIS I.

Itaque ne Lectori videar prolixior, ad cerebri ſtructuram accingor ut hic breviter demonſtrata, facilior ad vertiginem pateat aditus. Labyrinthum ingredi videor abditos intricatóſque cerebri Mæandros perluſtraturus: nullibi enim in tota humana machina magis ſtupendam reperio fabricam: quot quæſo ſinuum, & ventriculorum anfractus? quot vaſorum concatenationes? cerebrum ipſum tectum eſt integumentis, ut eo magis ab externis immune evaderet injuriis: interior cranii ſuperficies multis velut ſulcis aſpera cernitur, qui ab arteriis per ſubjectam membranam duram matrem dictam diſperſis & pulſantibus excavantur, dum enim mollior eſt cranii ſubſtantia, has arteriarum impreſſiones facilè excipit.

II.

Convenit hic etiam undenam, & per quæ vaſa ſpiritus animales, è ſanguine geniti, ad ſingulas corporis partes deferantur, diſtribuantúrque expendamus; nervos dari nemo eſt, qui eat in

in-

inficias quod & Galenus docet dicens opticos cavos eſſe & perforatos ſenſibiliter, & manifeſtè, quod etiam legitimè inferri poteſt è ſtupore illo, quem in artubus è nervorum eis inſertorum compreſſione perſentimus, quo cum vulgus hominum afficitur, membra ſua tunc obdormiſcere exclamat.

I I I.

Dari ſpiritus animales in nervis patet etiam Galeno dicente (de motu muſculorum 1mo. Cap. 13.) eſt in cerebri ventriculis inquit ſpiritus animæ primum inſtrumentum, quo & ſenſum, & motum per univerſas partes anima tranſmittit.

Ingenuè fatendum eſt hanc rem tantæ diſquiſitionis eſſe, & tot difficultatibus implicatam, ut ad hanc clarè explicandam majus, quam quod hactenus Anatomicis affulſit experimentorum lumen, haud immerito deſideratur: ita ut jure exclamet Poëta:

Felix qui potuit rerum cognoſcere cauſas.

Nec mirum cum res ſit tenebris adeo involuta, & tot diverticulis diſſectus labyrinthus, ut qui ſemel eum ingreſſus ſit, exitum habeat perdifficilem: quare ulteriori cerebri deſcriptione ſuperſedebo, Lectorem plura à me poſtulantem ad D. Blancard. Williſium aliosque remittens.

I V.

Anatomia cerebri breviter revoluta, tandem placido evocatus ſomnio, evigilavi mecum machinam humani corporis contemplans, cujus ſingulos uſus explicare velle, nil aliud eſt, quam Deos advocare in theatrum, ut ſolvant nodum fabulæ: hoc etiam antiquioribus per quam notum fuiſſe vel exinde colligi liceret, cum huic machinæ microcoſmi nomen indiderint parvum mundum, ſeu compendium ſignificans à μικρὸς parvus & κόσμος mundus quare dicam cum Hippocrate (in libro de arte) in conſimili caſu effatum, ὅσα γὰρ τὴν τῶν ὀμμάτων ὄψιν ἐκφεύγει, ταῦτα τῇ τῆς γνώμης ὄψει κεκράτηται, *licet oculor. viſum effugiant, ea tamen mentis acie comprehenduntur.*

V.

His igitur fretus morbi definitionem aggredior qui ſic ſe habet vertigo δῖνος Græcis dicta eſt objectorum omnium oculis apparentium, ut & capitis totiúſque corporis imaginaria rotatio orta ab influxu ſpirituum animalium motu rectilineo in nervos impedito & eorumdem in cenſorium commune per Gyros refluxu

ſed inter explicandam hanc definitionem, multos hæſitantes video, utrum vertigini vox morbi, an ſymtomatis conveniat, ego hanc quæſtionem ut futilem omittam, optionem lectori relinquens.

V I.

Ulterius ad allatæ definitionis enucleationem progredior quod haud difficile factu, modo rem concipiamus: Notandum præ cæteris occurrit ſanguinem per arterias carotides ſurſum deferri, ut glandulis inſerviat in lymphæ ſecretione: ſecundo ut ſpiritus animales melius in organa influant, qui influunt, in quamvis partem pro judicio animæ motu rectilineo, unde cum judicat anima ſpiritus movere ad oculos eidem in oculos influunt, cum è contra anima imaginatur omnia ante oculos circumrotari, tunc pori tubulorum mutantur unde aliqualis obſtructio unde jam non per lineam rectam, ſed per lineam, lineæ rectæ proximam, ideſt circularem moventur; & hinc eſt quod aliquando vertigine laborantes in terram decidant, ob ſufficientem ſpirituum animalium in alias partes influxum denegatum, ſcilicet ſpiritus circulariter moti longiori temporis intervallo indigent, ut influant in partes remotiores quam ſi per lineam rectam moverentur, hinc in illis partibus ſufficiens ſpirituum copia denegatur, hinc inſufficiens robur, ut corpus ſuſtineri queat, hinc omnes vacillationes.

V I I.

Sed cum ſpirituum animalium in organa influxum conſiderem, aliam reperio quæſtionem agitatam apud authores, ſcilicet ad quam morbi claſſem referenda ſit vertigo, an ad claſſem morbi ſenſuum, an motuum, an imaginationis (nam morbum organi omnes uno fatentur) alii viſum, ſenſum communem alii, hi imaginationem, motum & ſenſum illi affectum autumant: Sennertus principaliter, & ſemper imaginationem, & ſenſum communem lædi exiſtimat, ſiquidem oculis clauſis vertigo oboriatur. Neque tamen inde ſequitur vertiginem eſſe confundendam cum delirio quod diſputat Maſarias cum Altimaro: Regius vult viſionem ſolummodo eſſe depravatam & non imaginationem: ego vero opinionem Sennerti & Riverii amplectens imaginationem, & ſenſum communem in vertigine lædi affirmo memoria & ratione

ne illæſa & tantum accidentaliter in graviori affectu ipſam viſionem.

V I I I.

Quod imaginatio & ſenſus lædatur, ita penes me concipio cum enim ſpiritus intra ſuos ductus, & orbitas diſpoſiti moventur tum mens è certis cerebri veſtigiis diſtinctas quoque idæas efformat ſed ſimul atque ordo ille à natura pervertitur & ſpiritus huc illuc variè agitantur tum ex illa ſpirituum animalium conturbatione abſurdas cogitationes & inconcinnos motus oriri, neceſſe eſt.

I X.

Hinc etiam colligi aliquo modo poteſt judicium mentis eſſe quiddam à ſola imaginatione diſtinctum, cum huic omnia circumagi videantur illæſo mentis judicio: ſed forte quis objiciet, quod cum ſpiritus animales (quos etiam nemo recenſiorum dari inficias ibit) recurro idem ſit, ac ad qualitates occultas recurrere adeoque res plerumque obſcuras per obſcuriores à me explicari, ſiquidem hi ſpiritus animales nulla vel ratione vel experientia ab ullo Anatomicorum demonſtrari queant.

X.

Sed iis dicam ſpiritibus animalibus ſublatis functiones animales neutiquam explicari poſſe, nec etiam video cur humanum ſuperet captum, concipere ſubſtantiam tenuem, & actuoſam, quæ ex innumeris pene effectibus innoteſcit & quidem in naturæ, & artis operibus, ut in pulvere pyrio, auro fulminante vitreis lacrymis, & aliis innumeris experiri eſt: in iis enim concluſus ſpiritus tantum ſtragis aut fragoris edit, quantum nemo, niſi expertus crederet: quamobrem illud vero proximum videtur ſpiritus animales inſtar ætheris nervorum fibras, & totum corpus pervadere & licet quæ ſit eorum ſubſtantia explicare nequeamus, eos tamen exiſtere dubitare non valemus.

X I.

His ita præmiſſis ad accuratiorem affectus præſentis evolutionem mihi pergendum, quæ facilius acquiri nequit, niſi accurato ſignorum examine: eleganter ait *Seneca Epiſt.* 57. omnia vitia in aperto leniora ſunt, morbi quoque tunc ad ſanitatem inclinant cum ex abdito erumpunt, atque vim ſuam proferunt.

XII. Du-

X I I.

Duplex reperio ſubjectum, alterum primarium cerebrum ſcilicet cum ſubjacentibus nervis, ſecundarium alterum totum ſcilicet caput conſtituit: oculi nonniſi remotè, & accidentaliter afficiuntur: non ſcilicet hæc ſibi oculi fingunt, nec in eorum bulbo vitioſè rotantur ſolùm, ſed intimius in ipſis cerebri penetralibus turbantur ſpiritus, nam in cæcis vertiginem obſervarunt.

X I I I.

Ad cauſam primo immediatam ſeu proximam, ad mediatam ſeu remotam poſtea acceſſurus, me confero, quam in definitone mea attuli, dicens eandem eſſe ſpirituum animalium influxum motu rectilineo in nervos impeditum & eorundem in cenſorium commune per Gyros refluxum: ſpirituum animalium motus indirectus, & confuſus cauſatur, ut plurimum, primo à quavis aura ſubtiliori ſpiritibus heterogenea eorúmque texturam invertente: ſecundo à nervorum, & cerebri tubulis nonnihil obſtructis: tertio à forti impreſſione rerum circumrotantium.

X I V.

Quibus omnibus anſam dare queunt auſtera omnia in ventriculo, vel alibi hærentia, earúmque partium, vel ventriculi orificii nervos contrahentia, & ſpaſmodicè afficientia, aliáque ſanguinem & per conſequens humores ac ſpiritus ita incraſſantia, ut Liberè cerebri nervorúmque tubulos præterfluere nequeant.

2. Hypochondriaci ob eandem rationem (ibidem peccat acidum auſterum) ſæpius in vertiginem ſolent incidere.

3. Nec non plethora in cauſa eſſe poteſt, quia tunicæ arteriarum nimis diſtenduntur.

4. Uti plethora ſic vice verſa ſanguinis defectus cauſa exiſtere poteſt, quia non ſufficientes ſpiritus animales generari queunt.

5. Flatulentiæ alimentorum ut cepe, allia &c. quod etiam confirmat Galenus *Lib. 4. de Rat. vict. t. 42.* ubi materiam vaporoſam vertiginis ſtatuens cauſam fit, ait, ob flatuoſi ſpiritus inordinatam motionem, qui vel in capite habet generationem, vel ſurſum ex internis partibus.

6. Hic etiam rectè recenſeri poteſt ſanguis Cachochymicus

cus ad caput delatus varios edens nocivos halitus ſive à primis viis ſive à viſcere putreſcente ortus.

7. Quoque materia acris acida viſcida mane jejuno ventriculo ſuperius orificium ſtomachi nerveum vellicat, moleſtam inducit ſenſationem, ſpiritus turbat. Satiato vero ventriculo affectus ceſſat, quia jam materia peccans habet in quod agat: ſuperſtites enim ſine dubio particulæ quædam ciborum in ventriculo non penitus ſubactæ, accumulatæ vitioſè rareſiunt, & ſic in forma vaporum caput replent & moleſta oritur ſenſatio: patet id in iis juxta Helmontium qui heſterna crapula onerati, vacuo ventriculo vertigines patiuntur: id oriri poſſe crediderim à calore debili cruditates pituitoſas & viſcidas ſubigere non valente unde in ſuccum & ſanguinem verti nequeunt ſed vitioſè attenuantur.

X V.

Inter cauſas procatarcticas occurrit primo aët frigidus utplurimum hujus morbi ferax quod innuit divinus ſenex *Sect.* 3. *Aph.* 17. loquens de conſtitutionibus auſtrinis dicit: vertiginem oculis, tarditatem corporibus adferunt: item *Sect. ejuſdem Aph.* 23. hieme pleuritides peripneumoniæ &c. Inter quas etiam vertigines recenſet hinc recte Celſus frigus omni ratione vitandum monet, nam Hipp. partes nervoſas à frigore non vindicatas lædendas comprobat, ait, *Aph.* 17. *&* 20. *Sect.* 5. à frigore nervor. diſtenſiones derivans.

X V I.

Nec etiam indictæ hic abeant immoderatæ vigiliæ patiar ubi optimè inquit Gliſſonius loquens de Rachitide: vigiliæ non modo alimentorum concoctionem impediunt, aſt inſuper acrimoniam quandam ſanguini inurunt & inſitorum ſpirituum defectum invehunt.

X V I I.

Quis à conſpectu præcipitiorum vel rerum valde celeriter in orbem actarum vertiginem, non oriundam videt: Ratio præſto eſt, quia minus ſunt aſſueti tali aſpectui idcirco mens eorum terriculum aliquod tanqnam ſibi præſens imaginando, minus diſtinctam ſuſcipit perceptionem quam confuſa ſequitur ſpirituum determinatio, & per conſequens eorumdem in Cerebri Tubulis Gyratio, cum ſcilicet anima omnes ſpiritus

 præ-

præſentes ſimul in membra ad lapſum præcavendum determinare conatur quo tempore non poſſunt non illi ſpiritus influxu ſibi invicem tanto eſſe impedimento quin in orbem quendam præternaturalem commoveantur.

X V I I I.

Secundo, à circumrotatione rerum externarum celerrima ſimilis etiam in ſpiritibus animalibus excitatur motus cui niſi quis aſſueſcat neceſſario in vertiginem prolabetur.

X I X.

Cauſarum expoſitionem inſequitur Diagnoſis quæ lippis & tonſoribus ſatis innoteſcit è Tremula corporis vacillatione & irregulari pedum inceſſu ut & oculorum caligine ventriculi nauſea ab irregulari ſpirituum influxu ibidem delabentium, nervos muſculoſaſque partes inæquali modo moventium aut comprimentium.

X X.

Hic multis agere de differentiis idiopathicis ac ſymphaticis, ne in nimiam hæc inauguralis diſſertatio excreſcat molem, potius deſiſto: erit enim ſi vitium lateat in cerebro, vertigo idiopathica ſeu per eſſentiam ſin vero alium inſequatur morbum ſympathica, ſive per conſenſum : dein eſt vertigo levis cum objecta quæ in Gyrum abi videntur mox evaneſcit : alia gravior Græcis σκότωμα Latinis & Medicis ſcotomia dicta dum oculi caligine obſcurantur & varii colores muſcæ igniculi &c. ob oculos verſantur.

Vel graviſſima vertigo caduca ſeu aſphyxia dicta dum æger ſimul in terram proſternitur.

X X I.

Hinc devolvimur ad vertiginis prognoſin quæ valde dubia.

1. Non eſt negligendus nec vilipendendus affectus cum è variis Medicorum obſervationibus pateat, ſæpius vertiginem levem ſaltem in principio prodromum fuiſſe, tum apoplexiæ tum Epilepſiæ: attamen non ſiniſtrum ſed exoptatum ſperamus effectum.

Minus periculoſa exiſtit ſi ſit levis præcipuè in junioribus ob fibras ac poros partium magis molles ac mobiles.

Periculoſior ſcotomia citra cauſam externam invadens.

Peri-

Periculoſiſſima aſphyxia & præcipuè in ſenibus facile enim degenerat in apoplexiam.

A ſpirituum craſſitie producta ob ſanguinis intemperiem craſſam, difficiliorem ſuſcipit curationem, quam cum ſanguinis major motus cauſa exiſterit.

Ab aquis & humoribus in cerebro collectis orta non raro in apoplexiam aut morbum ſoporoſum alium degenerabit.

Quo viſus ac virium major debilitas eo majus periculum adeſſe ſignificatur cætera ſilentio præteribo curationem amplexurus.

XXII.

Omnibus igitur remotis ambagibus curationem promoveamus, cum inconſultum videatur huic affectui ulteriorem radices agendi anſam permittere ne poſtmodum ordinaria eludat reſpuatque remedia curatio varia pro cauſarum varietate eſt inſtituenda.

XXIII.

In caſu etenim graviore in paroxyſmo excitandus venit æger (ſi animi deliquium, apoplexiæ aut alterius morbi ſoporoſi gravioris initium adfuerit.) Spirituoſis naribus, temporibus aut aliis partibus adhibitis ex. gr. eſſentia ſuccini comphorata ſpiritus ſal ammoniaci caſtorinus & ſuccinatus, aſſa fætida cum camph. & opio Thebaico naribus admota, ol. ſuccin. caſtor. lumbricor. fumus ex ungula alcis è ſuccino, è plumis variar. avium &c.

Poſt paroxyſmum interna conveniunt medicamenta pro diverſitate ſymptomatum exhibenda ex. gr. ſi vertigo oriatur è conſenſu ventriculi (ut ſæpius eſt) & cum nauſea ſeu conatu vomendi, vomitorium præſcribendum judico additis ſpecificis hoc ſimileve.

℞. Infuſ. croc. metallor. ℥j.
Spiritus Carui ʒii.
Syr. pæon. ℥j. f. vomitorium.

Si vero abſit conatus vomendi, pillulas præſcriberem ſequentes.

℞. Maſſ. pill. coch. ℈j.
Extract. agaric. gr. v.

Diagryd. gr. ij.
Ol. ſuccin. carui ana qſ. f. pill.

X X I V.

Præmiſſis univerſalibus ad ſpecifica deveniendum quæ ſunt omnia Cephalica & uterina præcipuè autem hæc ſeq.

Rad. doronic. galang. herb. Chæræfol. ſalviæ roriſm. meliſſ. majoran.
Flor. calendul. eorumque conſerva, fructus cubebæ
Sem. carui aniſ. ol. buxi carui. cumin. Nucis moſch.
Cinnab. antimon. ſuccin. præparat. ſal vol. ſuccin. &c. e. g.
℞. Rad. galang. ſuccin. præparat. ana ℈j f. pulv. vel
℞. abrotan. pulveriſat. exhibe cum vino vel oxymel.

vel

℞. ▽. meliſſ. cherefol. ana ℥iß
Spir. ſal ammoniaci cum caſtoreo facti ʒß.
Sal. vol. ſuccin. gr. x.
Spir. ceraſor. nigror.
Lilior. convallium ana ℥j
Laud. opiat. gr. ij
Syr. cort. citri ʒj. F. M. vel

℞. Cinnab. antimon. gr. vij ſuccin. gr. xv.
Cubeb. galang. ana ʒß
Sal. volat. ſuccin. ℈j
Sacch. aniſat. qſ. f. pulv. cap. ex ▽. cheræfol. cum ſpiritu lilior. convallium.

Nec etiam apozema ſequens pro potu ordinario omittendum exiſtimo.

℞. Antimon. crud. ʒiij coq. in ℔ vj vel vij aq. comm. dein poſt ſubſidentiam omnis antimonii aq. pura effundatur addendo

Bacc. junip.
Sem. dauc. vulg. ana ʒv
Rad. apii polipod. ana ʒx.
Liquirit. ʒv. coq. ſimul in diplomate per horam unam dein adde ſub finem decoctionis.
Fol. roſm. menth. ana Mß
lign. ſaſſaf. ʒvj

Rad.

Rad. Cyper. rotund. odorat. ʒij
M.
ſtent in infuſione per horam unam dein colat ℔ijß uſui ſervetur externè etiam conveniunt ſeq.

℞. Caryoph. ʒij.
Thur. maſtich. ana ℈ij
Roſm. fol. ſabin. ana Mß
Camph. ʒß
Sem. nigell. ℥iß M. F. S. A. Cucupha vel
℞. Ol. petræ ℥ß. ol. ſuccin. ℈j. camph. ℈ß
F. linim. Nuchæ applicand.

XXV.

In graviori affectu conveniunt quoque frictiones partium extern. cum pannis aſperis item vellicationes & punctiones injectis ſpirituoſis ac acriorib. clyſterib.

E. G.

℞. Rad. pyreth. utriuſque ana ℥j.
Fol. rutæ ſummit. origan. ana Mj.
Pulp. colocynthid. in petias ligat. ℥iß coq. in ▽
Coi adde col. ℥viij electuar. hiræ picræ ℥ß Tinct. Caſtor. ʒij
Sal. vol. ſuccin. ℨj. ſal. gemm. ʒj. F. Clyſter.

XXVI.

Venæſectio etiam hic ſua meretur, non ſolum quia, ſanguine pro parte ablato, pori vaſor. collabuntur adeoque motus ad cerebrum magis arcetur ut via craſſis non amplius ſpiritibus pateat, verum etiam ſanguis reliquus attenuatur.

XXVII.

Quid de veſicatorio dicam ſane magnæ utilitatis eſſe poterit ut revellatur ſerum peccans craſſius.

Veſicatoria enim ſunt medicamenta è concretis particulis compoſita quibus neceſſitate id ſuadente in quadam corporis parte cuticula adempta, vaſorum cutaneorum extremitates denudantur, denudatæ irritantur ut variæ indolis copioſos evomant humores.

Inter formulas maximè uſitatas eſt ſequens.

℞. Cantharid. ʒj. Euphorb. ℈ß
Emplaſt. de melilot. qſ. incorporentur hæc manu.

Calida ſumendo tantum pulveris quantum emplaſtri maſſa capore poteſt hujus portio extendatur ſupra alutam applicetur per horas 7. 8. 10, 12. &c. horum particulæ igneæ cuticulam abſque læſione penetrantes vaſculoſam cutis ſuperficiem ſubeunt ita ut e vaſculis unicè irritatis humor ſeroſus particulis peccantibus imbutus in copia exſpuatur.

XXVIII.

Nec hic ſua deerit laus fonticulò in artubus excitando.

Locus autem ad excitandum fonticulum in brachio eſt, inter muſculum deltoidem & bicipitem. De cæteris ut brevitati ſtudeam altum ſilentium faciam.

Ejuſmodi autem fonticuli præparantur vel cauterio potentiali vel inciſione. cauteriorum potentialium deſcriptio paſſim exſtat apud authores Chirurgicos, ſed ſimpliciſſimum eſt, è calce viva & ſmegmate Hollandico, quod ſatis etiam profunde partes corrodit & minori cum moleſtia, & apparatu proponitur, ſed præſtat cauterium ſequuens Barbettianum.

℞ Sulphur crud. arſenic. alb.
Antimonium crud. ana. ℥ij

Sulphuri leni igne ſeparatim liquefacto & ſpatula agitato adde arſenicum album, & antimonium pulveriſatum & miſce donec uniantur cum ſulphure & rubeſcant, dein.

℞ Hujus mixturæ. ℥j
Capit. mortui vitrioli. ℥ß
M. F. Pulvis aliquoties ſpiritu vini irrorandus & exſiccandus ad uſum.

XXIX.

Si autem Cauterium potentiale quis applicare maluerit.

℞. Emplaſt. cujus medium foramine eſt pervium.

Eidemque parti foramen appone, dein particulam cauſticam admove eamque pulvillo Emplaſtrove tege, horis 3. 4ve effluxis remove Emplaſtr. & Eſcaræ Emplaſtr., diapalmæ bis quotidie donec ſeparatio peracta, applica.

XXX.

Nos vero inciſionem præferimus quæ fit cutim manu elevando & forfice aut plebotomo eandem deſecando.

Eſcara

Eſcara jam ſeparata vel facto fonticulo per inciſionem è plumaceolo globulos compoſitos medicamentis detergentibus inunctos ulceri appone, uſque dum ſatis excavatur, cavitati huic globulum vel piſum impone ſæpius auferendum alio ſubſtituto & hoc tamdiu continuà quamdiu morbi curatio vel virium debilitas pergere prohibuerit.

Notandum varios occurrere patientes à fonticulo neceſſario excuſandos, nempe in quibus hæc emiſſalia minus aut nimis quam oportet evacuant & quibus valde dolorifica & intolerabilis exiſtit hæc operatio, ſi partium vicinarum inflammationes & exeſiones ulcuſcula &c. oriantur de iis Conſule Williſium Cap. de fonticulo.

Itaque ne Lectori nauſeam hac mea Diſſertatione pariam finem huic Diſputationi cum Deo, cujus omnis honor & gloria, imponam.

COROLLARIA.

I.

Homini magnum cor habenti inſpiratio reſpiratione difficilior.

II.

Glandulam pinealem nec ſedem animæ nec peculiarem ei ineſſe functionem nec cenſorium commune exiſtimavero.

III.

Transfuſionem ſanguinis aliquando utilem imò quaſi neceſſariam non negamus, ut in nimiis hæmorrhagiis licèt in Galliis olim uſitata, poſtea à Pontifice Romano & Rege Galliarum jure interdicta cenſeatur.

IV.

Oſſa pubis in parturiente à ſe invicem ſeparari negamus.

V. *Fla-*

V.

Flatus in ſanguine arterioſo gigni poſſe non dubitamus: Sylvius enim arterias præter morem inflatas, alius auriculas cordis flatu diſtentas vidit: Clar. Dominus Hermannus Polypum in corde generatum Paduæ ſibi demonſtratum habuit: Louwerus tres è corde extraxit lapillos: Platerus refert in quodam diuturna cordis palpitatione vexato & tandem è medio ſublato oſſeum quiddam in corde fuiſſe genitum &c.

V I.

In Diabete vias peculiares dari veroſimile eſt, ſive ſint pori foras introſpectantes, ſive ſint ductus.

V I I.

Eſſentia febrium non conſiſtit in calore.

F I N I S.